॥ सञ्जय उवाच ॥ धर्म्मच्छलमपि श्रुत्वा केशवात् स विशाम्पते । नैव प्रीतमना रामो वचनं प्राह संसदि । ११५
हत्वाऽधर्म्मेण राजानं धर्म्मात्मानं सुयोधनं । जिह्मयोधीति लोकेऽस्मिन् ख्यातिं यास्यति पाण्डवः ।
दुर्य्योधनोऽपि धर्म्मात्मा गतिं यास्यति शाश्वतीं । ऋजुयोधी हतो राजा रार्त्तराष्ट्रो नराधिपः ।
युद्धदीक्षां प्रविश्याजौ रणयज्ञं वितत्य च । हुत्वात्मानममित्राग्नौ प्राप चावभृथं यशः ।
इत्युक्त्वा रथमास्थाय रौहिणेयः प्रतापवान् । श्वेताभ्रशिखराकारः प्रययौ द्वारकां प्रति ।
पाञ्चालास्तु सवार्ष्णेयाः पाण्डवास्तु विशाम्पते । रामे द्वारवतीं याते नातिप्रमनसोऽभवन् । ११७
ततो युधिष्ठिरं दीनं चिन्तापरमधोमुखं । शोकोपहतसंकल्पं वासुदेवोऽब्रवीदिदं ।
॥ वासुदेव उवाच ॥ धर्म्मराज किमर्थं त्वमधर्म्ममनुमन्यसे । हतबन्धोर्यदेतस्य पतितस्य विचेतसः ।
दुर्य्योधनस्य भीमेन मृद्यमानं शिरः पदा । उपप्रेक्षसि कस्मात्त्वं धर्म्मज्ञः सन्नराधिप ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ न ममैतत् प्रियं कृष्ण यद्राजानं वृकोदरः । पदा मूर्द्ध्न्यस्पृशत् क्रोधात् न च हृष्ये कुलक्षये ।
निकृत्या निकृता नित्यं धृतराष्ट्रसुतैर्व्वयं । बहूनि परुषाण्युक्त्वा वनं प्रस्थापिताः स्म ह । ११८
भीमसेनस्य तद्दुःखमतीव हृदि वर्त्तते । इति सञ्चिन्त्य वार्ष्णेय मयैतत् समुपेक्षितं ।
तस्माद्धत्वा कृतप्रज्ञं लुब्धं कामवशानुगं । लभतां पाण्डवाः कामं धर्म्मेऽधर्म्मे च वा कृते ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ इत्युक्ते धर्म्मराजेन वासुदेवोऽब्रवीदिदं । काममस्त्वेतदिति वै कृच्छ्राद्यदुकुलोद्वहः ।
इत्युक्तो वासुदेवेन भीमप्रियहितैषिणा । अन्वमोदत तत् सर्व्वं यद्भीमेन कृतं युधि ।
भीमसेनोऽपि हत्वाजौ तव पुत्रममर्षणः । अभिवाद्याग्रतः स्थित्वा संप्रहृष्टः कृताञ्जलिः । ११९
प्रोवाच सुमहातेजा धर्म्मराजं युधिष्ठिरं । हर्षादुत्फुल्लनयनो जितकाशी विशाम्पते ।
तवाद्य पृथिवी राजन् चेमा निहतकण्टका । तां प्रशाधि महाराज स्वधर्म्ममनुपालय ।
यस्तु कर्त्ताऽस्य वैरस्य निकृत्या निकृतिप्रियः । सोऽयं विनिहतः शेते पृथिव्यां पृथिवीपते ।
दुःशासनप्रभृतयः सर्व्वे ते चोग्रवादिनः । राधेयः शकुनिश्चापि निहतास्तव शत्रवः ।
सेयं रत्नसमाकीर्णा मही सवनपर्व्वता । उपावृत्ता महाराज त्वामद्य निहतद्विषं । १२५
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ गतो वैरस्य निधनं हतो राजा सुयोधनः । कृष्णस्य मतमास्थाय विजितेयं वसुन्धरा ।
दिष्ट्या गतस्त्वमानृण्यं मातुः कोपस्य चोभयोः । दिष्ट्या जयसि दुर्द्धर्षं दिष्ट्या शत्रुर्निपातितः ।
इति श्रीमहाभारते शल्यपर्व्वणि गदायुद्धपर्व्वणि बलदेवसान्त्वनायामेकषष्टोऽध्यायः ॥ ६१ ॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ हतं दुर्य्योधनं दृष्ट्वा भीमसेनेन संयुगे । पाण्डवाः सृञ्जयाश्चैव किमकुर्व्वत सञ्जय ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ हतं दुर्य्योधनं दृष्ट्वा भीमसेनेन संयुगे । सिंहेनेव महाराज मत्तं वनगजं यथा ।
प्रहृष्टमनसस्तत्र कृष्णेन सह पाण्डवाः । पाञ्चालाः सृञ्जयाश्चैव निहते कुरुनन्दने । १२०
आविध्यन्नुत्तरीयाणि सिंहनादांश्च नेदिरे । नैतान् हर्षसमाविष्टानियं सेहे वसुन्धरा ।
धनूंष्यन्ये व्याक्षिपन्त ज्याश्चाप्यन्ये तथाक्षिपन् । दध्मुरन्ये महाशङ्खानन्ये जघ्नुश्च दुन्दुभीः ।
चिक्रीडुश्च तथैवान्ये जहसुश्च तवाहिताः । अब्रुवंश्चासकृद्वीरा भीमसेनमिदं वचः ।